

26 Mayıs'ı Nasıl Okumalı?

Elektrik Mühendisi Mustafa Kadioğlu
mustafa.kadioglu@emo.org.tr

2007'nin sonlarında ABD'de patlayan ekonomik kriz, dünyayı çok kısa zamanda etkisine alarak bir anda "kapitalist sistemin sonsuzluğundan", "tarihin sonundan" çıkıp sistemin kendisi tartışılır olurken, sermayenin her türden siyaset ve ekonomistleri "MARKS haklı mı?" sorusunu sormaya başladığını ve halen devam ettiğini görüyoruz.

Kriz; işçi ve emekçilerin neden olduğu bir olgu olmamasına rağmen sonuçlarını, katlanan olarak işsizlik, yoksulluk, çalışma koşullarının daha zorlaşması, esnek çalışma, düşük ücret, örgütsüzlük gibi nedenleriyle karşı karşıya kalmışlardır. Bazılarımızın yakından bildiği bu dayatmaların işçi ve emekçilere dayatılacağını emek örgütlerinin yöneticileri de biliyordu.

Bu bilgi emekçilerin tabanda yarattığı hareket ve halkta meydana gelen baskı ile emek, demokrasi örgütlerinin temsilcileri bir araya gelerek "Krizi işçi ve emekçilerin neden olduğu kriz değil, sermayenin krizidir. Bedelini biz ödemeyeceğiz." dediler. Dediler ama gereğini yapmada çok eksik kaldılar. Kısaca örnekleyecek olursak 1.000.000'dan fazla işçi, 75.000 mühendis işinden

olduğu gibi yaşam koşulları daha da ağırlaşmış olmasına rağmen İskenderun, Karabük demir çelik gibi büyük işletmelerde işveren ile sendikalar anlaşarak TİS haklarından %30'a varan indirimleri kabul ettiler. Bu yetmiyormuş gibi bazı işçi sendikaları konfederasyonlarının temsilcileri ile işveren örgütlerinin temsilcileri el ele vererek, halka pazara çıkın "alın-satın" ekonomiye can verin gibi kampanyaya katıldılar.

Yazımızın konusu olmamasına rağmen ülkemizde siyasal iktidarın temsilcileri önce krizi inkâr etme yoluna başvurdular, akıbetinde geometrik bilgi yetersizliğinden teğet ile kriz birbirine karıştırılarak krizin teğet geçtiğini söylediler. Ancak söylediklerine kendileri de inanmadığından "krizi olanağa" (kendileri için) dönüştürmenin önermesini yaparak olanağa çevirmenin adımlarını getiren istikrar ve çözüm paketlerinde görüyoruz.

Sendikal hareketin protestocu ve basın açıklamaları ile geçıştirdikleri süreçte, 2009 yılının 2. yarısında KESK ve TÜRK KAMU-Sen'in ortak eylemlilik kararıyla 25 Kasım'da yaşama konulan "Sendikal

Haklar ve Toplu Sözleşme" talebiyle yapılan bir günlük üretimden gelen gücünü kullanma, emekçilerin talepleri etrafında buluştuğlarında ne kadar etkin eylem yapabilecekleri ve talepleri dikkate alınması bakımından çok önemli olduğunu bir kez daha göstermiş ve diğer örgütlü ve örgütsüz güçlere de bir kez daha olumlu örnek olmuştur.

İşte bu süreçte başta ABD olmak üzere merkez kapitalist ülkeler özelleştirmeleri askıya alıp krize neden olan finans kurumlarını devleştiren, ülkemizde içinde olduğu çevre ülkelere her şeyin çaresi "özelleştirme, rekabet ve serbest piyasa" talimatını vererek yola devam! Talimatlarının uygulanmasını da içeren TEKEL'in kalan kısımlarının özelleştirilmesi ile bunun sonucu olan çalışmaların özlük sorunlarının çözümü talebiyle 15 ARALIK 2009'da TEKEL işçileri AKP önüne geldiler.

İşçilerin AKP önüne gelmesi kolay olmadı, işçilerin önüne polis dahil başta gaz ve zor kullanmak dahil birçok saldırı ve engel konuldu. Tekel işçileri AKP önüne katılanlar, engellemeden dolayı katılmayanlar Sıhhiye Abdi İpekçi parkında gecelediler. Ankara'nın 17 Aralık'taki

soğuk günlerinde sermaye devlet eliyle işçilere amansızca cop, biber gazı, soğuk su ile saldırarak kadınlar dahil tüm işçileri dondurucu soğukta havuzlara dökmüştür. Bu saldırıyı yara ve berelerle atlatan Tekel işçileri Sakarya da TÜRK-İŞ'in önüne konularak Ankaralılarla tamamen buluştular.

Tekel işçileri gün geçtikçe daha bilinçleniyor, daha direngenleşerek, çevreden başlayan ülkeye ışık tutan bir yola çıkmalarıyla başta 4C olmak üzere taleplerini, 17 OCAK mitinginde Sermaye ve onun temsilcisi hükümete bir kez daha ileterek eyleme devam demişlerdir.

4 Şubatta ilk defa 6 konfederasyon (TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ, KESK, MEMUR-SEN, KAMU-SEN) temsilcisi bir araya gelerek (sonra iki konfederasyon Memur-Sen, Kamu-Sen çekildi) 1 günlük Dayanışma Grevi ve alan eylemleri kararı üzerine, 20 Şubatta Tekel işçilerinin 21 Şubatta illerden gelen sendikacılarla birlikte oturma eylemleri sürerken 22

Şubatta 4 Konfederasyon temsilcisi tekrar toplanarak 26 Mayıs'ta genel grev kararı olarak eylemliliğin sönümlenmesine katkı koydular. Tek gıda iş başkanı Mustafa TÜRKEL TÜRK-İŞ yönetiminden istifa etti.

02 Mart'ta 01 Nisan'da Ankara da olmak üzere ayrılan Tekel işçileri, 01 Nisanda Ankara ya gelen işçiler gaz ile başlayan saldırılar ve zor kullanmayla tekrar karşılaştılar.

26 Mayıs sürecinden önce Dünyada ve ülkemizde yaşanan 1 Mayıs coşkusu ülkemizde başta Taksim olmak üzere Hopa'dan Edirne'ye kadar Yüksekova'da, Batman'dan Muğla'ya tüm il ve birçok ilçelerde coşku ve içeriğine yönelik kutlanması emek ve demokrasi güçlerinin de umutlanmasına, bu coşkudan konfederasyon yöneticilerinin de kısmen de olsa payını alacağı umutlarını diri tutmuşlardır.

1 Mayıs'ın coşku ve kitleselliğinin üzerine yatan, KESK haricindeki birçok yetkili

konfederasyon yöneticisi 26 Mayıs için ne Tekel işçisinin ne de tabanın diğer taleplerini dikkate almamıştır. Dikkate almadığı gibi, süreci görüşmek üzere gecikmiş şekilde bir araya gelerek 26 Mayısın altı boşaltılmış bir günlük Grev KESK haricinde 1 veya 2 saatlik eyleme dönüştürerek, başta tekel işçileri olmak üzere işçiler ve emekçiler bir kez daha satılmışlardır. Satılmalarına rağmen Tekel işçileri işçi sınıfının bitmediğini, emek ve demokrasi taleplerinde önder olduğunu göstermiştir. Son söz olarak 26 Mayısın işçi ve emekçiler açısından başarısızlığı üzerine naçizane birkaç şey söylemek gerekli ise şunları söylemek isterim.

Sendikal bürokrasinin işçi sınıfının Hak alma ve örgütlenme mücadelesi önünde ne büyük engel olduğunu görmek

Taleplerin konuşarak çözmek yani "diyalog sendikacılığı" neye hizmet ettiğini görmek

Üye sendikacılığını" yani aktif yönetici, pasif üye" mantığının hangi amaca hizmet ettiğini görmek ve sorularına yanıtlar bulunmalı. Sendikal bürokrasi tanınarak tasfiye edildiği oranda mücadelenin kazanımına dönüşeceği şüphemiz olmadığı duygusu ile bir soru sorarak bitirmek istersem;

Üyesinin %80'i işçi, Kamu emekçisi, işsiz, emekli, küçük büro sahibi olan TMMOB örgütlülüğü bu eylemi geliştirecek neler yaptı? Yeterli miydi? Kendilerini 3 konfederasyon yetkileri ile bir tutmamamıza rağmen daha fazlasını yapamazlar mıydı?